

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO
ZDRAVSTVO

Služba za antidoping

**- Plan i program edukacije za
2023.**

Siječanj, 2023.

I. Uvod

Osnovni cilj Službe za antidoping Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ) je zaštititi osnovno pravo sportaša da sudjeluju u sportu bez dopinga i na taj način promovirati zdravlje, pravednost i jednakost za sve sportaše.

Taj će se cilj postići stvaranjem i provođenjem usklađenih, ujednačenih i učinkovitih antidopinških aktivnosti i mjera na nacionalnom i međunarodnom nivou.

U postizanju cilja Služba za antidoping će predlagati i provoditi mjere u borbi protiv dopinga, primjenjivati Pravilnik za borbu protiv dopinga, odredbe Konvencija UNESCO-a i Vijeća Europe, Kodeksa WADA-e (Svjetska antidopinška agencija), pravila međunarodnih sportskih saveza i Međunarodnog olimpijskog odbora, te provoditi sustavno praćenje i usklađivanje akcija vladinih i nevladinih organizacija.

U svrhu provođenja mjera i aktivnosti antidopinškog programa Služba za antidoping će surađivati s Ministarstvom zdravstva, Ministarstvom turizma i sporta, Upravom za sport pri Ministarstvu turizma i sporta, Ministarstvom pravosuđa i uprave, Ministarstvom unutarnjih poslova, Državnim odvjetništvom, Ministarstvom financija – Carinska uprava, Uredom pravobraniteljice za djecu, Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Ministarstvom kulture i medija– Odjel za UNESCO i Ministarstvom znanosti i obrazovanja,

U sklopu nevladinih organizacija Služba za antidoping surađivati će s UNESCO-om, WADA-om, Vijećem Europe, iNADO-om, CEADO-om (Srednjoeuropska antidopinška organizacija), Hrvatskim olimpijskim odborom, Hrvatskim paraolimpijskim odborom, Zdravstvenom komisijom Hrvatskog olimpijskog odbora, Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Kineziološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Fakultetom političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatskom olimpijskom akademijom, Hrvatskom agencijom za lijekove i medicinske proizvode, Hrvatskim školskim sportskim savezom, nacionalnim sportskim savezima i sportskim klubovima u Republici Hrvatskoj, nacionalnim antidopinškim organizacijama drugih zemalja, UEFA-om, World Athletics-om i drugim međunarodnim sportskim savezima

II. Opći dio

Uloge i odgovornosti Službe za antidoping

Sukladno odredbi 18.2. Kodeksa koja se odnosi na uloge i odgovornosti potpisnika, Služba za antidoping kao potpisnik Kodeksa WADA-e će u okviru svojih dužnosti i u međusobnoj suradnji, planirati, provoditi, pratiti, vrednovati i promicati programe edukacije u skladu s odredbama Međunarodnog standarda za edukaciju.

HZJZ kao nacionalna organizacija za borbu protiv dopinga nadležna je u Republici Hrvatskoj za edukaciju i promicanje ponašanja u skladu s vrijednostima čistog sporta. Stoga će Služba za antidoping kontinuirano podupirati načelo da sportaševo prvo iskustvo s antidopingom bude kad je to god moguće kroz edukaciju, a ne kroz dopinšku kontrolu. S tim ciljem Služba će provoditi program edukacije osoba za koje je nadležna i koje će biti uključene u njenu skupinu za edukaciju. Program antidopinške edukacije zacrtan je u Planu i programu edukacije za period od 2021-2025. Navedeni dokument propisuje plan i praćenje provedbe programa edukacije. Jednom godišnje vrednovat će se program edukacije radi dobivanja uvida u realizaciju i izvršenje zadanih ciljeva, kao i uvođenja prilagodbi sustava radi poboljšanja provedbe programa.

Služba za antidoping provodit će edukaciju sportaša nacionalne razine, sportaša međunarodne razine u suradnji s relevantnim međunarodnim savezom, pratećeg osoblja sportaša, mladih sportaša u suradnji s nacionalnim sportskim savezima, djece i mladih kroz programe škola i/ili sportskih klubova u suradnji s javnim ustanovama; što može uključivati promicanje integriranja edukacije koja se temelji na vrijednostima u postojeću edukaciju ili sportski sustav. Nadalje, Služba za antidoping razvijat će program edukacije na način da antidopinšku edukaciju steknu i sportaši koji su razine niže od nacionalne, rekreativni sportaši, te druge osobe koje mogu biti uključene u antidopinška postupanja (npr. liječnici, farmaceuti, pravnici itd.)

Služba za antidoping je odgovorna za sljedeće:

- a) Izradu dokumentiranog plana edukacije koji uključuje:
  - i. Procjenu trenutne situacije;
  - ii. Stvaranje skupine za edukaciju (uz navođenje razloga za sve sportaše i prateće osoblje sportaša koji nisu u nju uključeni i način na koji će se to pitanje rješavati u budućnosti);
  - iii. Postavljanje ciljeva i planiranje povezanih aktivnosti; i
  - iv. Uspostavljanje postupaka praćenja.

b) Godišnje vrednovanje programa edukacije uključujući izvješća o svim ciljevima iz plana edukacije.

c) Postupak ocjene usklađenosti s Kodeksom i ocjene posljedica u skladu s Međunarodnim standardom za usklađenost potpisnika s Kodeksom.

Suradnja i priznavanja drugih potpisnika

Služba za antidoping također će u programu edukacije surađivati s drugim antidopinškim organizacijama, nacionalnim sportskim savezima, regionalnim antidopinškim organizacijama, nacionalnim olimpijskim i paraolimpijskim odborima, međunarodnim sportskim savezima, organizatorima velikih sportskih događaja, Svjetskom agencijom za borbu protiv dopinga (WADA) te sa svim drugim organizacijama uključenim u provođenje edukacije sportaša i borbe za čisti sport.

Nadalje, Služba za antidoping će temeljem načela suradnje i priznavanja drugih potpisnika koordinirati svoje edukacijske aktivnosti kako bi se smanjilo ponavljanje i povećala učinkovitost programa edukacije te će na zahtjev dijeliti svoje planove edukacije ili njihov pregled/sažetak s ostalim relevantnim potpisnicima.

Priznavanje programa edukacije

Služba za antidoping će priznati programe edukacije drugih potpisnika (npr. edukacije koje provode nacionalni ili međunarodni sportski savezi) i polaznicima takvih edukacija priznat će dovršetak tih programa (odnosno uspješnu antidopinšku edukaciju) ako su provedeni u skladu s Međunarodnim standardom za edukaciju. Priznavanje edukacijskog programa provodit će se u suradnji s relevantnim potpisnicima i skupinom za edukaciju na osnovi uvida u program edukacije pojedinog potpisnika. Na taj način racionalizirat će se potreba za edukacijom sportaša i pratećeg osoblja te izbjeci nepotrebno ponavljanje edukacije. Priznavanje programa edukacije sportaša i pratećeg osoblja omogućit će učinkovitije usmjeravanje aktivnosti edukacije na ciljne skupine koje su nedovoljno educirane.

Opće smjernice

U 2023. planirano je provođenje kontinuiranog informiranja i edukacije ciljnih skupina o antidopingu. Ciljne skupine u prvom redu predstavljaju najčešće testirani sportaši (sportaši iz skupine određene za testiranje (RTP), sportaši iz skupine za testiranje (TP), profesionalni sportaši, natjecatelji u prvim ligama, sportaši međunarodnog ranga, sportaši iz 'rizičnih sportova', olimpijski kandidati, sportaši koji se nakon isteka sankcije vraćaju sportu), te prateće osoblje koje sudjeluje u vrhunskom sportu (treneri, liječnici, fizioterapeuti, itd.). Nadalje, u ciljnu skupinu spadaju i sve ostale kategorije koje su definirane ovim dokumentom.

Za potrebe planiranja i organizacije edukacijskih aktivnosti, uzete su u obzir smjernice Svjetske antidopinške agencije (*2021 Code Implementation Support Program, Guidelines for the International Standard for Education (ISE), version 1, Sept 2020*).

Prilikom provođenja predavanja vodit će se računa o preporukama danim od Radne skupine za edukaciju Vijeća Europe i WADA-e (*Recommendation Rec (2016) 2 of the Monitoring Group on Anti-Doping Education Guidelines for Tertiary Education Institutions*) o odabiru i zastupljenosti tema iz pojedinih antidopinških područja.

Antidopinšku edukaciju s obzirom na metodologiju edukacijskih alata, planirano je provoditi primjenom sljedećih metoda:

1. Predavanja / tečajevi / radionice
2. Athlete Outreach program
3. Informiranje putem web stranice Službe za antidoping
4. Osiguranje tiskanih i promotivnih edukacijskih materijala
5. Korištenje drugih dodatnih alata (on-line edukacijski programi WADA-e na ADEL platformi, edukacijski video materijali)

Sukladno odredbi 18.1. Kodeksa u kojoj se zahtijeva od potpisnika **planiranje, provedba, praćenje i vrednovanje programa edukacije**, Služba za antidoping će razvijati i provoditi program edukacije primjenom sljedećih načela:

- edukacija koja se temelji na vrijednostima: provedba aktivnosti s naglaskom na razvoj osobnih vrijednosti i načela pojedinaca. Njena svrha je izgradnja sposobnosti polaznika da donose etički ispravne odluke;
- podizanje svijesti: naglasak na temama i pitanjima vezanim uz čisti sport;
- pružanje informacija: dostupnost točnog i ažuriranog sadržaja vezanog uz čisti sport,

- edukacija o antidopingu: edukacija o antidopinškim temama za razvoj kompetencija ponašanja u čistom sportu i donošenje informiranih odluka.

Takvim pristupom edukaciji ciljnih skupina osigurat će se uključivanje sportaša u borbu za čisti sport.

Služba za antidoping uzet će u obzir ključnu ulogu edukacije u sustavu antidopinškog djelovanja, planirat će potrebne resurse i poduzeti korake implementacije sustava u skladu sa zahtjevima postavljenim u Međunarodnom standardu za edukaciju te će zacrtati jasnu viziju i konačni ishod programa edukacije. Ciljevi za ostvarenje vizije i ishoda kao i detaljna razrada svih ključnih elemenata navedenih u Međunarodnom standardu za edukaciju iskazani su u odjeljku III. (Specijalni dio) Plana i programa edukacije za 2023.

Programi edukacije temeljit će se na dokazima, teoriji edukacije i, kada je moguće, istraživanjima iz područja medicinskih i društvenih znanosti.

III. Specijalni dio

Procjena trenutne situacije

Procjena trenutne situacije: Služba za antidoping kao ustrojstvena jedinica HZJZ-a provodi antidopinške edukacije sportaša, pratećeg osoblja, te ostalih osoba koje su povezane sa sportom koristeći različite metode pristupa ciljnim skupinama. Prioriteti se određuju sukladno zadanim ciljevima i u skladu s potrebama. Neizostavni dio programa edukacije su predavanja i Athlete Outreach program jer se na taj način ostvaruje direktna interakcija s polaznicima edukacije. Budući da nije moguće obuhvatiti sve ciljne skupine na navedeni način, koristi se i mogućnost online edukacije putem WADA-inog verificiranog programa antidopinške edukacije putem platforme ADEL. Za potrebe edukacije i informiranja također se koriste web stranica i tiskani edukacijski materijali. Navedenim pristupom sportašima i sportskoj zajednici otvorene su mogućnosti informiranja i dobivanja edukacije iz područja antidopinga. Budući da se program edukacije provodi u Republici Hrvatskoj kontinuirano unazad više od deset godina, te da u tom periodu nije zabilježen veći broj kršenja antidopinških pravila, procjena je da je sportska zajednica senzibilizirana na antidopinšku problematiku. Postoji realna potreba, definirana Kodeksom WADA-e i Međunarodnim standardom za edukaciju, da se program edukacije provodi planski i u suradnji s nacionalnim sportskim savezima. S ciljem intenziviranja interaktivnih oblika edukacije planirano je formiranje grupe edukatora koji bi održavali predavanja sportašima i pratećem osoblju sportaša prema uputama Službe za antidoping. Također je planirano povećanje kapaciteta Odjela za prevenciju dopinga koji je dio Službe za antidoping, kako bi se omogućila učinkovita realizacija programa edukacije.

U postupku procjene uzeto je u obzir sljedeće: kontinuitet antidopinškog djelovanja u Republici Hrvatskoj (2007.-2022.), podatci o kršenjima antidopinških pravila u razdoblju od 2011.-2022., podatci dobiveni prikupljanjem i procjenom podataka vezanih uz istrage o mogućim kršenjima antidopinških pravila

Procjena sustava: Služba za antidoping djeluje kao ustrojstvena jedinica HZJZ-a te ima zadaću provoditi sve relevantne antidopinške aktivnosti. HZJZ je prema važećim zakonskim odredbama (Zakon o zdravstvenoj zaštiti, NN 100/2018) organizacija odgovorna za područje antidopinga, te je u statusu nacionalne antidopinške organizacije kao pravni slijednik Hrvatskog zavoda za toksikologiju i antidoping (HZTA), odnosno Hrvatske antidopinške agencije (HADA), potpisnik Kodeksa WADA-e.

Nacionalni/međunarodni kontekst antidopinškog programa

Republika Hrvatska potpisnik je Antidopinške Konvencije Vijeća Europe (ETS No 135, 1989) od 1. ožujka 1993. te obveznik provođenja njezinih odredbi i načela.

Republika Hrvatska potpisala je 5. ožujka 2003. Deklaraciju za borbu protiv dopinga u sportu ('Kopenhaška deklaracija') donesenu na 2. Svjetskoj konferenciji o doping u sportu (Kopenhagen,

2003), čime je Republika Hrvatska prihvatila nadležnost Svjetske antidopinške agencije (dalje u tekstu: WADA) i antidopinškog kodeksa WADA-e za pitanja antidopinga.

Međunarodna konvencija protiv dopinga u sportu usvojena je 2005. godine u sjedištu UNESCO-a u Parizu, a stupila je na snagu 1. veljače 2007. godine nakon što ju je ratificiralo 30 zemalja sukladno članku 37. Konvencije. Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 6. srpnja 2007. godine donio zakon o potvrđivanju Međunarodne konvencije protiv dopinga u sportu (NN Međunarodni ugovori 07/2007).

S 1. siječnjem 2019. godine na snagu je stupio Zakon o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“ broj 100/18) prema kojem je HZJZ kao javna ustanova preuzela odgovornost obavljanja funkcije nacionalne organizacije za borbu protiv dopinga za Republiku Hrvatsku.

Odlukom Upravnog vijeća od 22. prosinca 2020. usvojen je Pravilnik o antidopingu za primjenu u Republici Hrvatskoj prema Modelu antidopinških pravila danom od WADA-e.

Sportski sustav/strukture

Od 2019. Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ) preuzeo je ulogu nacionalne antidopinške organizacije. Pitanje antidopinga u sportu u svojim osnovnim načelima sadržano je i u novom Zakonu o sportu (NN 141/22) koji stupa na snagu 1. siječnja 2023.. Odredbe Zakona o sportu navode da su sve osobe u sportu (sportaši i prateće osoblje sportaša) dužne poštivati pravila nacionalnog tijela nadležnog za borbu protiv dopinga, sportašima nije dozvoljeno uzimati zabranjena sredstva, niti je dozvoljeno davanje takvih sredstava od strane pratećeg osoblja sportaša. Jedna od zadaća sportske zajednice i nacionalnih sportskih saveza je sudjelovanje u borbi protiv dopinga kao i u edukaciji sportaša vezano uz antidoping.

Tijekom 2019. uspostavljeno je Ministarstvo turizma i sporta kao najviše vladino tijelo nadležno za sport, u čijem sastavu djeluje Uprava za sport. S druge strane, najviše nevladino tijelo nadležno za sport, u okviru zadanih zakonskih ovlaštenja, jest Hrvatski olimpijski odbor (HOO). U takvom kontekstu gdje je antidoping izdvojen iz područja nadležnosti za sport, potrebna je značajna koordinacija između Ministarstva zdravstva kao vladinog tijela nadležnog za antidoping, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo (HZJZ) kao nacionalne antidopinške organizacije, Uprave za sport pri Ministarstvu turizma i sporta i Hrvatskog olimpijskog odbora (HOO), kako bi se sve antidopinške potrebe na nacionalnom planu mogle učinkovito realizirati. Budući da postoji nužna potreba da se nacionalni sportski savezi zakonski obvežu na usvajanje važećih antidopinških pravila u Republici Hrvatskoj (Pravilnik o antidopingu), jedna od važnih zadaća za unapređenje antidopinškog sustava bila bi reguliranje toga pitanja zakonskim aktom.

Utvrđivanje ciljnih skupina:

Ciljne skupine za program edukacije su sljedeće:

- a. sportaši iz skupine određene za testiranje (RTP – Registered Testing pool), sportaši iz skupine za testiranje (TP - Testing pool), sportaši nacionalne razine, sportaši međunarodne razine, sportaši iz 'rizičnih sportova', olimpijski kandidati, sportaši koji se nakon isteka sankcije vraćaju sportu
- b. prateće osoblje sportaša koje sudjeluje u vrhunskom sportu (treneri, liječnici, fizioterapeuti, i dr.). Obuhvaća, ali se ne ograničava na prateće osoblje sportaša navedenih pod točkom a.
- c. sportaši koji su razine niže od nacionalne, rekreativni sportaši, te druge osobe koje mogu biti uključene u antidopinška postupanja (npr. liječnici, farmaceuti, pravnici itd.)
- d. djeca i mladi kroz edukacijske programe škola i/ili sportskih klubova u suradnji s javnim ustanovama

Skupina za edukaciju

Iz gore navedenih ciljnih skupina, odabrani su sljedeći prioritetni kriteriji kojima se određuje skupina za edukaciju.

Sportaši:

- sportaši iz skupine određene za testiranje (RTP)
- sportaši iz skupine za testiranje (TP)
- sportaši nacionalne razine (sportaši koji se natječu u 1. ligi ili nacionalnim prvenstvima i kupovima kod kolektivnih sportova, odnosno sportaši I., II. i III. kategorije kod individualnih sportova)
- sportaši međunarodne razine (sportaši s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i oni koji dođu u Republiku Hrvatsku na natjecanje, u dogovoru i suradnji s odgovarajućim međunarodnim savezom)
- sportaši koji se vraćaju sportu nakon što im je izrečena sankcija istekla

Prioritetni sportovi:

Sportovi koji će se po pitanju odabira sportaša u skupinu za edukaciju smatrati prioritetnima, ne ograničavajući time edukaciju sportaša i iz drugih sportova, jesu sljedeći: nogomet, atletika, košarka, odbojka, rukomet, plivanje, vaterpolo, powerlifting, dizanje utega, boks, karate, veslanje, judo, taekwondo, ronjenje, hrvanje, mačevanje, bodybuilding, biciklizam, gimnastika, jedrenje i streljaštvo.

Vodit će se računa da sportašev prvi susret s antidopingom bude kroz edukaciju, a ne kroz dopinšku kontrolu.

Prateće osoblje sportaša:

S obzirom na uloge i odgovornosti definirane Kodeksom, dužnost pratećeg osoblja sportaša je poznavati i poštivati sva antidopinška pravila i politike te utjecati na vrijednosti i ponašanje sportaša u skladu s antidopinškim stavovima. Služba za antidoping u skupinu za edukaciju pratećeg osoblja sportaša određuje prateće osoblje sportaša koje:

- radi i surađuje sa sportašima iz Skupine za edukaciju
- ima najveći utjecaj na ponašanje sportaša (treneri, kondicijski treneri, fizioterapeuti, klupski liječnici i dr.)

Sportaši ili prateće osoblje sportaša koji neće biti uključeni u skupinu za edukaciju:

Služba za antidoping također će u skladu s mogućnostima i aktualnim potrebama provoditi edukaciju i drugih kategorija sportaša (npr. sportaši razine niže od nacionalne, rekreativni sportaši, mlađe dobne skupine sportaša). Iako te kategorije sportaša kao i njihovog pratećeg osoblja nisu dio Skupine za edukaciju, odnosno nisu prioritetno pozicionirani za provođenje edukacijskih aktivnosti, i njima će se osigurati edukacija korištenjem prikladnih edukacijskih alata (predavanja, informiranje i edukacija putem web stranice, on-line antidopinška edukacija, korištenje tiskanih i drugih materijala)

Ostale ciljne skupine, osim sportaša i pratećeg osoblja sportaša, jesu slijedeće (ali nisu ograničene navedenim popisom):

- djeca i mladi
- roditelji sportaša
- nastavnici
- sveučilišni djelatnici i studenti
- sportski administrativni djelatnici
- medijski djelatnici
- ostale osobe za koje se ukaže potreba edukacije.

Služba za antidoping će u skladu sa sredstvima i kapacitetima odabrati osobe koje će uključiti u svoju skupinu za edukaciju te će o tome voditi prikladnu evidenciju.

Suradnja s drugim organizacijama u provođenju edukacije ciljnih skupina

Služba za antidoping će program edukacije provoditi samostalno i u suradnji s drugim organizacijama uključenim u sport. U slučaju kad će druge organizacije provoditi antidopinšku edukaciju s ciljem edukacije ciljnih skupina definiranih Planom i programom edukacije za 2023., Služba za antidoping će osigurati potrebne edukacijske materijale (prezentacije, brošure, audiovizualne materijale i sl.) Organizacije koje će obavezno biti uključene u ovaj vid suradnje po pitanju edukacije jesu nacionalni sportski savezi, putem kojih će se educirati sportaši i prateće osoblje tih saveza. U program antidopinške edukacije mogu također biti uključene i druge organizacije kao što su Uprava za sport pri Ministarstvu

turizma i sporta, Hrvatski olimpijski odbor (HOO), Zdravstvena komisija Hrvatskog olimpijskog odbora (ZK HOO-a), Hrvatski paraolimpijski odbor (HPO), Hrvatska olimpijska akademija (HOA), međunarodni savezi, nacionalne i regionalne antidopinške organizacije i druge relevantne organizacije.

Sredstva za provođenje programa edukacije

Služba za antidoping će utvrditi dostupne ljudske, materijalne i financijske resurse za provedbu svojeg programa edukacije. S ciljem učinkovitog provođenja programa, Služba za antidoping će planirati i predlagati potrebna sredstva i ljudske potencijale za učinkovito provođenje programa edukacije.

Postojeće edukacijske aktivnosti

1. Predavanja/radionice

Predavanja sportašima i sportskom osoblju (klubovi, savezi)

Ovim vidom edukacije planirano je obuhvatiti ciljne skupine sportaša i na taj način u direktnom kontaktu prenijeti antidopinšku poruku i podići svjesnost o štetnosti dopinga. Ova predavanja kao i sve druge edukacijske aktivnosti koje se izvode uživo, ovisiti će o situaciji vezanoj za pandemiju korona virusom i preporučenim epidemiološkim mjerama. U nemogućnosti održavanja predavanja uživo, ista će se održavati elektronskim putem (online). U organizaciji i promociji takvih predavanja bitna je suradnja s klubovima i nacionalnim sportskim savezima.

Predavanja u suradnji s Hrvatskim nogometnim savezom

Nastavak suradnje s Hrvatskim nogometnim savezom (HNS) u sklopu UEFA-inog antidopinškog edukacijskog projekta HatTrick. Održavanje radionica i predavanja u nogometnim klubovima s ciljem upoznavanja sportaša i njihovog pratećeg osoblja s antidopinškim programom, postupkom testiranja te njihovim pravima i obvezama. Za provođenje ovog projekta angažirana je posebna skupina edukatora.

Predavanja na fakultetima

Planiran je nastavak suradnje s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu u provođenju dodiplomske nastave kao izbornog predmeta pod nazivom 'Doping i antidoping', te uključivanje u dodiplomsku nastavu na Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu.

Tečajevi za medicinsko osoblje

Planirano je nastaviti s provođenjem tečajeva trajne poslijediplomske edukacije za liječnike obiteljske medicine, liječnike u sportskim savezima i klubovima, liječnike medicine rada i sporta, te druge liječnike zainteresirane za sport u suradnji s Hrvatskom liječničkom komorom i Medicinskim fakultetom u Zagrebu.

Edukacija edukatora

Planirano je nastaviti s provođenjem tečajeva u sklopu programa 'Edukacija edukatora' putem kojih će se educirati nastavnici tjelesnog odgoja u školama za provođenje mjera prevencije primjene dopinga i tvari štetnih za zdravlje u školskoj populaciji. Ovaj program planirano je provoditi na organiziranim skupovima u suradnji s Hrvatskim školskim sportskim savezom.

Također je planirano uspostavljanje suradničkog tima edukatora – suradnika koji nisu zaposlenici Službe za antidoping i koji bi u sklopu programa 'Edukacija edukatora' bili osposobljeni educirati sportaše i prateće osoblje sportaša.

Radionice za edukaciju mladih sportaša

Planirano je nastaviti s provođenjem radionica za edukaciju mladih sportaša kako bi se mjere prevencije primjene dopinga i tvari štetnih za zdravlje provele u što ranijoj dobi sportaša i time doprinijelo suzbijanju dopinga u sportu. Ovaj program planirano je provoditi na organiziranim skupovima uživo ili online u suradnji sa sportskim klubovima i savezima.

2. Athlete Outreach program

Planirano je provoditi Athlete Outreach program na važnijim sportskim natjecanjima antidopinškom edukacijom sportaša, trenera, sportskog osoblja i školske sportske populacije putem info pulta, brošura i antidopinškog kviza. Provođenje ovog programa isključivo ovisi o epidemiološkoj situaciji i preporukama koje budu bile na snazi.

3. Informiranje i edukacija putem web stranice

Općenite informacije

Službena web stranica koristit će se i dalje u svrhu antidopinške edukacije svih sudionika u sportu. Putem nje planirano je informiranje o važećim propisima, objavljivanje aktualnih novosti, mjesečno održavanje popisa lijekova registriranih u Hrvatskoj, kao i održavanje postojećih edukacijskih sadržaja (npr. video o dopinškoj kontroli na hrvatskom).

Ovim putem planira se i nadalje pružati podrška za sve segmente antidopinških aktivnosti (testiranje, terapijska izuzeća, legislativa, brošure, godišnja izvješća, kontakti, itd.)

Newsletter

Nastavit će se intenzivno komuniciranje prema sportskoj zajednici putem elektronskog obavješćivanja registriranih subjekata o antidopinškim temama (newsletter). Na taj način postiže se učinkovitije i brže informiranje svih zainteresiranih subjekata za pitanja iz područja antidopinga. U 2023. planirano je nastaviti dinamikom pripreme i slanja dva newslettera mjesečno.

4. Tiskani i promotivni materijali

Tiskani materijal

Planirano je distribuirati Popis zabranjenih sredstava za 2023. nacionalnim sportskim savezima, sportskim klubovima i članovima Povjerenstava distribuirat će se Svjetski antidopinški kodeks, Pravilnik o antidopingu, Vodič za sportaše, Vodič za roditelje sportaša te brošura o postupku provođenja dopinške kontrole. Također, distribuirat će se i novi edukacijski materijal – Priručnik o antidopingu, kojeg je koncipirala Služba za antidoping. Ovaj Priručnik je namijenjen za početnu edukaciju o antidopinškim pitanjima, ali i za usavršavanje već stečenih znanja iz tog područje. U skladu s provedbom antidopinške kampanje, pripremit će se i tiskati odgovarajuće brošure i letci.

Magazin NE!DOPINGU

Planirano je izdavanje šest brojeva magazina NE!DOPINGU u 2023. u pojedinačnoj nakladi od 600 primjeraka. Magazin NE!DOPINGU će se distribuirati nacionalnim savezima, sportskim klubovima, školama, zdravstvenim ustanovama, sportašima, sportskim djelatnicima i članovima Povjerenstava (TUE, Stegovno i Žalbeno vijeće). Svaki broj magazina također će se objavljivati elektronski putem web stranice, što omogućava dostupnost informacijama većem broju korisnika.

Promotivni materijal

Za potrebe provođenja antidopinških aktivnosti, prije svega Athlete Outreach programa, distribuirat će se u skladu s potrebama odgovarajući promotivni materijal prikladan za promoviranje antidopinške poruke. Takav materijal imat će na sebi tiskanu poruku 'NE!DOPINGU'.

5. Drugi dodatni edukacijski alati

Edukacijski programi WADA-e na ADEL platformi

Planira se i nadalje promovirati nova verzija WADA-inog edukacijskog online programa dostupnog na platformi ADEL (Anti-Doping Education and Learning). Ovaj antidopinški edukacijski program namijenjen je ne samo sportašima, već i trenerima, pratećem i medicinskom osoblju te široj zainteresiranoj populaciji. Planira se i nadalje promocija navedenih edukacijskih programa prema nacionalnim savezima i sportskim klubovima.

U planu je tijekom 2023. godine osigurati dostupnost novih programa i tečajeva i na hrvatskom jeziku.

Audiovizualni materijali

Planirano je nastaviti koristiti edukativni video o sustavnom dopingu putem filma 'Krieger story', čime se daje jaka poruka o organiziranom dopingu te mnogostrukim štetnim učincima dopinga na sportaša i zajednicu. Ovaj edukativni video nalazi se kao poveznica na web stranici. Video je dozvoljeno prikazivati u svrhu edukacije, npr. na predavanjima ili tijekom edukativnih kampanja.

Planirano je sukladno nadolazećim potrebama proizvesti nove audiovizualne materijale.

Ciljevi i aktivnosti

Glavni ciljevi programa edukacije su sljedeći:

- pružiti kvalitetnu i na vrijednostima baziranu edukaciju
- prilagoditi teme, odabrati pristup i metodologiju programa edukacije za svaku pojedinu grupu
- dohvatiti što veći broj sportaša iz ciljne skupine
- osigurati kontinuitet provođenja edukacije

Postupci praćenja

Plan edukacije će uključivati praćenje aktivnosti programa edukacije radi lakšeg izvješćivanja i vrednovanja te promicanja kontinuiranog poboljšanja. Evidencija o provedenim aktivnostima pružat će podatke o educiranoj skupini (naziv skupine ili kluba, mjestu i datumu održavanja edukacije, tipu edukacije i broju polaznika, te ocjenu postignuća ili učinkovitosti provedene edukacije). Na temelju izvještaja i evidencije praćenja, evaluirat će se uspješnost provedene edukacije sportaša i postignutog učinka. Rezultati dobiveni postupkom praćenja koristit će se u svrhu daljnjeg planiranja edukacijskih aktivnosti.

Program rada (planirane aktivnosti provođenja aktivnosti)

Provedba programa edukacije

Program edukacije provodit će se u skladu sa zadanim ciljevima i definiranim postavkama ovog Plana. Služba za antidoping planirat će i provoditi svoje aktivnosti u skladu s mogućnostima i aktualnim

potrebama. Sve aktivnosti bit će dokumentirane u formi izvješća, a o provedenim aktivnostima vodit će se evidencija radi praćenja ostvarenja ciljeva. Naglasak će biti na edukaciji koja se temelji na vrijednostima.

Teme i sadržaji (navedeno i u odredbi 18.2. Kodeksa):

- načela i vrijednosti vezani uz čist sport;
- prava i obveze iz Kodeksa sportaša, pratećeg osoblja sportaša i ostalih skupina;
- načelo stroge odgovornosti;
- posljedice doppinga, na primjer, tjelesno i mentalno zdravlje, društveni i ekonomski učinci te sankcije;
- kršenja antidopinškog pravila;
- tvari i metode iz Popisa zabranjenih tvari;
- rizici korištenja dodataka prehrani;
- uzimanje lijekova i terapijska izuzeća;
- postupci testiranja, uključujući urin, krv i biološku putovnicu sportaša;
- uvjeti skupine određene za testiranje uključujući podatke o lokaciji i korištenje sustava ADAMS;
- iskazivanje sumnji vezanih uz doping.

Teme i sadržaje Služba za antidoping prilagodit će potrebama ciljne skupine. Sportaši iz skupine određene za testiranje u cijelosti će proći edukaciju vezanu uz navedene teme.

Ishodi učenja

Služba za antidoping će utvrditi ishode učenja za svaku ciljnu skupinu iz skupine za edukaciju. Za svaku temu ishodi učenja opisivat će ono čega polaznik treba biti „svjestan“, što polaznik treba „razumjeti“ i što polaznik „može učiniti“. U svakoj fazi razvoja polaznici trebaju pokazati stečene kompetencije i vještine.

Prilagodba edukacijskih aktivnosti polaznicima s invaliditetom ili posebnim potrebama u skupini za edukaciju

Služba za antidoping osigurat će da su edukacijske aktivnosti prilagođene polaznicima s invaliditetom ili posebnim potrebama u skupini za edukaciju.

Prilagodba edukacijskih aktivnosti za maloljetnike u skupini za edukaciju

Služba za antidoping osigurat će da su edukacijske aktivnosti prilagođene razvojnoj dobi.

Edukacijske aktivnosti

Služba za antidoping će odabrati odgovarajuće edukacijske aktivnosti za postizanje ciljeva iz plana edukacije. Načini provedbe mogu uključivati predavanja uživo ili elektronskim putem (online), e-učenje, brošure, info pultove, web stranice, audiovizualne materijale i sl., u skladu sa Smjernicama za edukaciju kao i općim preporukama vezanim za pandemiju korona virusa.

Edukatori

Služba za antidoping će odabrati edukatore koji će biti zaduženi za provedbu edukacije uživo ili elektronskim putem (online). Edukatori će proći edukaciju s provjerom znanja i vještina organiziranu od strane Službe za antidoping. Time će se osigurati da edukatori budu stručni u provođenju edukacije koja se temelji na vrijednostima te u svim temama iz odredbe 18.2. Kodeksa, Međunarodnog standarda za edukaciju i Smjernica za edukaciju.

Uključivanje sportaša u plan i razvoj plana edukacije

Služba za antidoping će u najvećoj mogućoj mjeri u planiranje i razvoj plana edukacije uključiti sportaše kako bi aktivnosti bile u skladu s njihovim specifičnim potrebama. Kada je to prikladno, razmotrit će se mogućnost uključivanja sportaša u provedbu edukacijskih aktivnosti.

Vrednovanje programa edukacije

Služba za antidoping će jednom godišnje vrednovati svoj program edukacije. Vrednovanje programa edukacije obuhvatit će ocjenu postignutih rezultata prema zadanim ciljevima i plan edukacije za sljedeću godinu. U tu svrhu vodit će se i evidencija provedenih edukacija po zadanim parametrima, a tablice u kojima će se one bilježiti sastavni su dio ovog Programa. Izvješće o vrednovanju će se na zahtjev dostaviti WADA-i uz sažetak na engleskom jeziku. Vrednovanje će se temeljiti na svim dostupnim podacima vezanim uz zadane ciljeve u planu edukacije i utvrditi u kojoj mjeri su oni ispunjeni. Kada je moguće, Služba za antidoping će ostvarivati partnerstvo u sustavu edukacije sa znanstvenim ustanovama radi dobivanja podrške u vrednovanju i istraživanjima. Kod postupaka vrednovanja mogu se koristiti istraživanja iz područja društvenih znanosti.

Zaključak

Predviđenim planom edukacije za 2023. Služba za antidoping Hrvatskog Zavoda za javno zdravstvo osigurat će učinkovite mjere i akcije za borbu protiv dopinga u sportu.

Privitci:

1. Tablica praćenja aktivnosti edukacije za 2023.
2. Tablica praćenja edukacije zbirno po sportovima za 2023.

Tablica praćenja aktivnosti edukacije za 2023.

Rb.	Naziv skupine klub/ savez	Sport	Tip edukacije (online predavanje, predavanje, seminar, radionica, AOP)	Kategorija (međunarodna / nacionalna razina, prateće osoblje i sl.)	Broj polaznika	Datum / mjesto	Učinkovitost (uspješna, prosječna, neuspješna)	Ostalo / komentar
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								

Tablica praćenja edukacije zbirno po sportovima za 2023.

Rb.	Sport	Kategorija (međunarodna / nacionalna razina, prateće osoblje ((treneri, liječnici, fizioterapeuti, i dr.)) i sl.)	Tip edukacije (online predavanje, predavanje, seminar, radionica, AOP)	Ukupan broj edukacija (planirano)	Ukupan broj edukacija (izvršeno)	Ukupan broj educiranih osoba	Ostalo / Komentar
1.	Nogomet			3			
2.	Atletika			3			
3.	Košarka			2			
4.	Odbojka			2			
5.	Rukomet			2			
6.	Plivanje			3			
7.	Vaterpolo			2			
8.	Veslanje			2			
9.	Judo			1			
10.	Karate			1			
11.	Boks			1			
12.	Taekwondo			1			
13.	Ronjenje			1			
14.	Hrvanje			2			
15.	Dizanje utega			1			
16.	Powerlifting			1			
17.	Bodybuilding			1			
18.	Biciklizam			2			
19.	Gimnastika			1			
20.	Streljaštvo			1			
21.	Mačevanje			1			
22.	Jedrenje			1			
UKUPNO:				35			